

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อการเรียนรู้ของ
นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
จังหวัดฉะเชิงเทรา

Usage Behavior of Social Media for Education
of The Students of Rajabhat Rajanagarindra
University in Chachoengsao Province

ธูปนัท แก้วปาน¹

Thapanut Kaewpan

วันเพ็ญ แก้วปาน²

Wonpen Kaewpan

จุฑาทิพย์ ศีลนุตร์³

Jutatip Sillabutra

อัญชลี ชนะคำ⁴

Anchalee chanaka

อภิวัฒน์ วงศ์ณรัตน์⁵

Aphiwat Wongnarat

ประยุทธ์ อินแบน⁶

Prayuth Inban

^{1,4,5} อาจารย์ประจำ, สาขาออกแบบผลิตภัณฑ์
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Product Design, Faculty of Industrial
Technology, Rajabhat Rajanagarindra University.
(E-mail: thapanut127@gmail.com)

² อาจารย์ประจำ, ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
Department of Public Health Nursing, Faculty of
Public Health, Mahidol University

³ อาจารย์ประจำ, ภาควิชาชีวสถิติ คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
Biostatistics, Faculty of Public Health,
Mahidol University.

⁶ อาจารย์ประจำ, สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Electrical Engineering, Faculty of Industrial
Technology, Rajabhat Rajanagarindra University.

Received: 08/01/2021 Revised: 20/04/2021 Accepted: 20/04/2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์โดยรวมและจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและ 2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สถานที่ใช้ในการเข้าถึงสื่อออนไลน์ ต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ขั้นที่ 1 กำหนดสัดส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ขั้นที่ 2 กำหนดนักศึกษาแต่ละชั้นปี จำแนกรายคณะ ซึ่งมีจำนวน 5 คณะและ 1 บัณฑิตวิทยาลัย รวมทั้งสิ้นเป็น 6 หน่วยงานการศึกษาภายใน ขั้นที่ 3 สุ่มอย่างง่ายจากนักศึกษาแต่ละชั้นปี รวมทั้งหมด 98 คน ผ่านการตอบแบบสอบถามออนไลน์ระบบ Google form ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นในส่วนทัศนคติ เท่ากับ 0.87 และวิเคราะห์ผลข้อมูลโดยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Chi-square การทดสอบที่และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 77.6 (อายุเฉลี่ยประมาณ 21.6 ปี SD = 3.8) มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาทร้อยละ 51.9 (รายได้เฉลี่ยประมาณ 8,626 บาท SD= 9,951.4) ไม่เคยเรียนออนไลน์ ร้อยละ 89.8 แต่มีความชอบต่อการเรียนโดยใช้สื่อออนไลน์ ร้อยละ 42.9 และนิยมใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่าน Facebook โดยมีอุปกรณ์คือโทรศัพท์อัจฉริยะ(smart phone) ร้อยละ 73.2 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อทำงานส่งรายงานวิชาตามที่ได้รับมอบหมายมากที่สุด (ร้อยละ 59.8) รองลงมาได้แก่ เพื่อรับทราบติดตามข่าวสารในสถานการณ์ปัจจุบัน ระดับมากร้อยละ 53.1 ใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ร้อยละ 46.4 เพื่อค้นหาสิ่งที่ตนสนใจและต้องการ หรือทำธุรกิจ ระดับมากร้อยละ 49.0 และเพื่อแสดงสถานะความเป็นตัวตนหรือให้เป็นที่รู้จักของสังคมในระดับมาก ร้อยละ 48.5 โดยสถานที่ที่นิยมใช้คือห้องพักหรือบ้านพักส่วนตัว ร้อยละ 79.6

คำสำคัญ: พฤติกรรม, การใช้สื่อสังคมออนไลน์, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Abstract

This research entitled “Usage Behavior of Social Media for Education of the Students of Rajabhat Rajanagarindra University in Chachoengsao Province.” consisted of two objectives, namely :

1. To study the overall atmosphere of Online Usage Behavior of Social Media for Education of the Students of Rajabhat Rajanagarindra University by the individual.
2. To analyze the relationship between the individual’s factors, the area to accession by Online Usage Behavior of Social Media for Education of the Students of Rajabhat Rajanagarindra University.

The study was survey research in which the population of the report consisted of classifies 1.To set undergraduate student years 1-4. 2.Each year students are classified by faculties which consist of 5 faculties and 1 graduated school. 3. A total of 98 students in assorted years of assortment were randomized through a Google form online questionnaire, which had the confidence in an attitude of 0.87. Data were analyzed by statistics, percentage, mean, and standard deviation. The hypothesis was tested using Chi-square statistics, a one-way test, and analysis of variance. The research results showed that 77.6% of the students were mostly female (mean age of 21.6 years, SD = 3.8) and had a monthly income of less than 5,000 baht, 51.9% (average income is about 8,626 baht, SD = 9,951.4). The vast majority of them had never studied online, 89.8 percent, but preferred 42.9 percent for learning using online media. Social networking is popular through Facebook, with devices being smartphones 73.2 percent. Which aims to submit the report on subjects as assigned the most (59.8 percent), followed by To be informed and follow the news in the current situation High level, 53.1% used for communicating with other people, 46.4%,

to find things they are interested in and want or do business at, 49.0% at a high level, and to express their status, identity or be known by society at the Most of them, 48.5 percent, with the most popular places to use them are rooms or private homes, 79.6 percent.

Keywords: Behavior, Using social media, Rajabhat Rajanagarindra University

บทนำ

เป็นที่ยอมรับว่าปัจจุบันเทคโนโลยี อุปกรณ์การสื่อสารต่างๆ รวมไปถึงระบบเครือข่ายสัญญาณต่างๆ เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น อินเทอร์เน็ต การใช้แอปพลิเคชัน ไลน์ ทวิตเตอร์ อีเมลแกรม มีบทบาทในการดำเนินชีวิตประจำวันรวมทั้งด้านการศึกษา ความบันเทิง และด้านธุรกิจต่างๆ เป็นอย่างมาก สื่อสังคมออนไลน์ (Online social media) เป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ที่นำมาใช้ในการศึกษาเพื่อแบ่งปันสารสนเทศ ความคิด และเนื้อหาต่างๆ โดยเป็นช่องทางที่ช่วยให้บุคคลสามารถเชื่อมโยงกับผู้อื่นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สารสนเทศบนสื่อสังคมออนไลน์ มีหลากหลายประเภท ทั้งข้อความ เสียง ภาพถ่าย วิดิทัศน์ แผนที่ (White, 2012) ซึ่งสามารถแพร่กระจายแก่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว และนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง

ปัจจุบันมีพัฒนาการของสื่อสังคมออนไลน์จำนวนหลายประเภทเพื่อตอบสนองการใช้งานโดยสื่อสารข้อมูลและสารสนเทศได้มากขึ้น เช่น Facebook, Twitter, Line เป็นต้น รวมทั้งสื่อที่พัฒนาเพื่อเน้นการสื่อสารสารสนเทศในรูปแบบที่เฉพาะเจาะจง เช่น Instagram และ Picasa ใช้สำหรับการสื่อสารภาพถ่าย YouTube ใช้ในการสื่อสารวิดิทัศน์ Wikipedia ใช้ในการสื่อสารเนื้อหาในรูปแบบบทความ Wikimapia ใช้ในการสื่อสารแผนที่ Skype ใช้ในการสื่อสารข้อความที่เป็นเสียง เป็นต้น (จุฑารัตน์ ศรารณะวงศ์, ขจร ฝ่ายเทศ, ดวงแก้ว เงินพูนทรัพย์, และวัลลภา จันทรดี, 2560) การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสาร

ข้อความและสารสนเทศสามารถดำเนินการทุกรูปแบบ ทั้งข้อความ ภาพถ่าย วิดีทัศน์และเสียง ผู้ใช้งานสามารถสร้างและจัดการเนื้อหาได้ด้วยตนเอง ทั้งการแชร์หรือแบ่งปัน การจัดหมวดหมู่ การกำหนดคำค้น(Tag) มีความรวดเร็วในการใช้งาน และสามารถสื่อสารได้ ณ เวลาปัจจุบัน (Real time) ไม่เสียค่าใช้จ่าย และมีการพัฒนาอุปกรณ์และเครือข่ายแบบไร้สายความเร็วสูง มีความสะดวกในการใช้งานสื่อสารสังคมออนไลน์มากขึ้น ทำให้สื่อสังคมออนไลน์นำไปใช้ประโยชน์ทั้งภาคธุรกิจและภาคการศึกษา (Lim, Agostinho, Harper, & Chicharo, 2013)

ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันเป็นเยาวชนรุ่นใหม่ในยุคดิจิทัล เรียกว่า Net generation มีการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนรู้เพื่อประโยชน์หลายประการ รวมทั้งนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันและสนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งนี้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นสูง บทบาทของสถาบันการศึกษาคือมุ่งเน้นการช่วยเหลือ สนับสนุนผู้เรียนในการสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยรูปแบบการสอนเปลี่ยนจากวิธีการสอนที่ครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-focused approach) มาเป็นการสอนที่เน้นความร่วมมือของผู้เรียนในการเรียนและทำกิจกรรมร่วมกัน (Student-focused model based on collaboration) (Brown, 2006) ซึ่งสื่อสังคมออนไลน์มีประโยชน์ในการนำมาใช้เพื่อการค้นคว้าหาความรู้ ข่าวดารเพิ่มเติม สามารถเผยแพร่ แบ่งปันสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการทำงานหรือเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เป็นช่องทางในการสนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และการแบ่งปันความรู้ไปยังผู้อื่น และการเรียนรู้แบบอภิปรายร่วมกัน (Discuss learning) ได้ (Kivunja, 2015)

อย่างไรก็ตาม โรมิซอฟส์กี (Romiszowski, 2004) เสนอแนะว่าการนำสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ควรมีการศึกษาในรายละเอียดของกลุ่มผู้ใช้เฉพาะกลุ่มเพื่อสร้างประสิทธิภาพการปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้เรียนในมหาวิทยาลัยมีจำนวนผู้ใช้งานที่เพิ่มมากขึ้นทั้งการใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้และในชีวิตประจำวัน จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า มีการศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาในคณะต่างๆ เช่น คณะครุศาสตร์

นักศึกษาแพทย์ระดับปริคณิกของคณะแพทยศาสตร์ศิริราช คณะเภสัชศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นต้น (ระพีพรรณ ฉลองสุข, นฤกร สำราญรัตน์, พัทธมน กอกอบลาภ, พิรญาณ์ ใจชื่น, และวิภาวี พุกจินดา, 2557; จุฑารัตน์ ศราวนะวงศ์, ขจร ฝ่ายเทศ, ดวงแก้ว เงินพุนทรัพย์, และวัลลภา จันทรดี, 2560; อรุณรัตน์ ศรีชูศิลป์, 2554) ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษามีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ในระดับที่แตกต่างกันในแต่ละคณะ และพบว่ามีจุดดีและจุดด้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ประกอบการเรียนรู้แตกต่างกันไปในแต่ละบริบท รวมทั้งมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิธีการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อสอดคล้องกับความต้องการและพฤติกรรมของผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งในภาคตะวันออก ดำเนินการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตาม มาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง พัฒนาท้องถิ่นตามพระบรมราโชบาย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) มุ่งเน้น “การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นเลิศ โดยกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน” และแผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพแรงงานที่ตอบสนองนโยบายดังกล่าว รวมทั้งการปรับโครงสร้างของประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 ที่มุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา สื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการเฉพาะทาง และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น เพื่อการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ให้บรรลุเป้าหมาย (มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, 2562)

ผู้วิจัยตระหนักว่า การจัดการเรียนการสอนแก่นักศึกษาโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์มีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา จึงนำสื่อออนไลน์มาใช้ในการเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ราชชนรินทร์ ในปีงบประมาณ 2563 และยังไม่มีการศึกษาประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาในภาพรวมว่าเป็นอย่างไร จะมีเพียงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ได้มีการนำมาใช้อย่างเป็นรูปธรรมในช่วง พ.ศ. 2563 จากสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดบทเรียนออนไลน์และหลักสูตรที่ใช้ควบคู่กับการสื่อสารผ่านรูปแบบสื่อสังคมออนไลน์ เช่น ระบบ lms (Learning Management System คือ ระบบจัดการการเรียนการสอนผ่านเครือข่าย มีเครื่องมือและส่วนประกอบที่สำคัญ สำหรับผู้สอน ผู้เรียนและผู้ดูแลระบบ ได้แก่ ระบบการจัดการรายวิชา ระบบการจัดการสร้างเนื้อหา บริหารจัดการผู้เรียน การจัดการข้อมูลบทเรียน และเครื่องมือช่วยจัดการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์และจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ การสื่อสาร Chat, E-mail, Web-board, การเข้าใช้ การเก็บข้อมูล, และการรายงานผล เป็นต้น) ที่ใช้การแบ่งเนื้อหาการเรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์ รวมถึงการติดต่อ ส่งงาน ระบบนัดหมายผ่านเครือข่ายข้อมูล การศึกษานี้จึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา รวมทั้งเพื่อการติดตามผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในทุกหลักสูตรของมหาวิทยาลัย เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาการเรียนรู้แก่นักศึกษาโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์โดยรวมและจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา ประสบการณ์การใช้สื่อ สถานที่ใช้ในการเข้าถึงสื่อออนไลน์ รูปแบบอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึงสื่อ ความชอบในการใช้สื่อ ในด้านวัตถุประสงค์การใช้ ประสบการณ์การใช้ ประเภทสื่อสังคมออนไลน์ ช่องทางการใช้
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สถานที่ในการเข้าถึงสื่อออนไลน์ ต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์

ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology)

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง ประชากร ได้แก่ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ที่ยังศึกษาในปัจจุบัน ปีการศึกษา 2562-2563 จำนวน 5,104 คน (ข้อมูลจากงานทะเบียนและวัดผล วันที่ 18 พ.ย. 2562) ตัวอย่าง คำนวณขนาดตัวอย่างโดยสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1967) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 10% ของขนาด 5,000 คน ซึ่งได้จำนวนขนาดตัวอย่าง เท่ากับ 98 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยชั้นที่ 1 กำหนดสัดส่วน นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 โดยสัดส่วน 1 ต่อ 1 ชั้นที่ 2 กำหนดนักศึกษาแต่ละชั้นปี จำแนก รายคณะ โดยสัดส่วน 1 ต่อ 1 ซึ่งมีจำนวน 5 คณะ 1 บัณฑิตวิทยาลัย รวมทั้งสิ้นเป็น 6 หน่วยงานการศึกษาภายใน ชั้นที่ 3 สุ่มอย่างง่ายจากนักศึกษาแต่ละชั้นปี รวมทั้งหมด 98 คน

เกณฑ์การคัดเข้า (Inclusion Criteria) กำหนดคุณสมบัติ คือ 1.อายุ 20 ปี ถึง 25 ปี 2. เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่ศึกษาในปัจจุบัน ปีการศึกษา 2562-2563 และ 3. มีประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยเป็น นักศึกษาทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion Criteria) ผู้ที่ลาออก เจ็บป่วยจนไม่สามารถ ตอบข้อมูลในขณะเก็บข้อมูลได้ และผู้ที่ไม่ใช่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

เครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามที่เป็น google form ประกอบด้วยข้อความ 3 ส่วน ส่วนที่ 1. เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคล ของผู้ตอบ จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 2. คำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ประเภทหรือชนิด ของสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ และมุมมองที่มีต่อสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียน ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ จำนวน 6 ข้อ คำถามประเภทหรือชนิดของสื่อสังคม ออนไลน์ที่ใช้ จำนวน 5 ข้อ และมุมมองที่มีต่อสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียน จำนวน 15 ข้อ โดยคำตอบเป็นแบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ ให้คะแนนเกณฑ์การแปล ผล คะแนน 1.00-2.33 เท่ากับต่ำ คะแนนเฉลี่ยมีขั้วมีเลขคณิต ระหว่าง 2.34-3.36

เท่ากับปานกลาง และคะแนนระหว่าง 3.37-5.00 เท่ากับระดับสูง และส่วนที่ 3. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสื่อนออนไลน์เพื่อการศึกษา จำนวน 26 ข้อ

การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจ ด้านสื่อเทคโนโลยี และด้านการศึกษา จำนวน 3 คน เป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย ได้ค่า CVI เท่ากับ 0.78 ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงและทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ในคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 30 คน วิเคราะห์ค่าความเที่ยงโดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นในส่วนทัศนคติ เท่ากับ 0.87

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากมหาวิทยาลัยนเรศวร เลขที่รับรอง 017/63 ภายหลังผ่านการรับรองผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามในฐานะข้อมูลของ Google form แก่นักศึกษาในแต่ละคณะ ตามทะเบียนกลุ่มตัวอย่าง เมื่อตอบแบบสอบถามกลับคืนแก่ผู้วิจัย (หัวหน้าโครงการ) ทั้งนี้ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลในระบบออนไลน์ โปรแกรม google form มีเพียงหัวหน้าโครงการวิจัยเท่านั้น

การวิเคราะห์ทางสถิติ

วิเคราะห์ผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติค่าไค-สแควร์และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิเคราะห์

1. ข้อมูลทั่วไป

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชายร้อยละ 22.4 เพศหญิงร้อยละ 77.6 อายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 30.5 อายุระหว่าง 21-25 ปี ร้อยละ 66.4 และปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2565

มากกว่า 25 ปี ร้อยละ 3.1 (อายุเฉลี่ยประมาณ 21.6 ปี $SD = 3.8$) เรียนระดับชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 22.0 ปีที่ 2 ร้อยละ 12.1 ปี ที่3 ร้อยละ 16.5 ปีที่ 4 ร้อยละ 48.4 และปีที่ 5 ร้อยละ 1.1 ส่วนใหญ่ศึกษาคณะครุศาสตร์ ร้อยละ 32.3 รองลงมา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 31.3 เท่ากัน คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ร้อยละ 4.2 และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 1.0 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 51.9 ระหว่าง 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 30.8 และมากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 17.3 (รายได้เฉลี่ยประมาณ 8,626 บาท $SD= 9,951.4$)

2. รูปแบบอุปกรณ์ที่ใช้งานสื่อสารสังคมออนไลน์

นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์อัจฉริยะ (smart phone) ร้อยละ 73.2 รองลงมา ได้แก่ คอมพิวเตอร์แบบพกพา (Notebook) ร้อยละ 21.6 คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ ร้อยละ 4.1 และแท็บเล็ต ร้อยละ 1.0 ประเภทรระบบปฏิบัติการใช้ระบบ Windows มากที่สุดร้อยละ 81.5 รองลงมา ได้แก่ IOS, Windows + IOS ร้อยละ 8.6 และ 2.5 ตามลำดับ และอื่นๆ ร้อยละ 7.4 สำหรับระบบปฏิบัติการที่ใช้ในโทรศัพท์มือถือ ส่วนใหญ่ใช้ระบบ IOS ร้อยละ 53.2 รองลงมา ได้แก่ อื่นๆ ร้อยละ 29.6 Windows ร้อยละ 14.3 และ Window + IOS ร้อยละ 1.1

3. สถานที่ที่นิยมใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์

ส่วนใหญ่ได้แก่ ห้องพัก/บ้านพักส่วนตัว ร้อยละ 79.6 รองลงมา ได้แก่ ห้องเรียน/คาบเรียน ร้อยละ 13.3 ศูนย์คอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ร้อยละ 2.0 บริเวณรอบๆ คณะ ร้อยละ 2.0 บนพาหนะ ร้อยละ 3.1

4. ความคิดเห็นต่อบทเรียนออนไลน์

4.1 ความชอบ สนใจศึกษาเนื้อหาบทเรียนออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบเรียนออนไลน์ ร้อยละ 42.9 ไม่ชอบ ร้อยละ 12.2 และรู้สึกเฉยๆ ร้อยละ 44.9 ประสิทธิภาพการเรียนหลักสูตรออนไลน์ (กรณีได้รับประกาศนียบัตร) พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเรียน ร้อยละ 89.8 และเคยเพียงร้อยละ 10.2 โดยหลักสูตรที่เรียน ได้แก่ e-learning เทคโนโลยีสารสนเทศ บัญชี1 เคมี ความรู้ด้าน AI เบื้องต้น และภาษาอังกฤษ ร้อยละ 1 เท่ากันทุกหลักสูตร

4.2 วัตถุประสงค์การใช้สื่อออนไลน์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สื่อออนไลน์เพื่อศึกษาค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมจากบทเรียนในระดับมาก ร้อยละ 46.9 เพื่อทำงานส่งรายงานวิชาตามที่ได้รับมอบหมาย ในระดับมาก ร้อยละ 59.8 เพื่อรับทราบติดตามข่าวสารในสถานการณ์ปัจจุบัน ระดับมากร้อยละ 53.1 เพื่อสำหรับการติดต่อ สื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ร้อยละ 46.4 เพื่อค้นหาสิ่งที่ตนสนใจและต้องการ หรือทำธุรกิจ ระดับมากร้อยละ 49.0 และเพื่อแสดงสถานะ ความเป็นตัวตนหรือให้เป็นที่รู้จักของสังคมในระดับมาก ร้อยละ 48.5 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ จำแนกตามความเห็นต่อการใช้บทเรียนออนไลน์

ความเห็นต่อการใช้บทเรียนออนไลน์	ระดับความคิดเห็น				รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. เพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากบทเรียน	0 (0.0)	29 (29.6)	46 (46.9)	23(23.5)	98(100.0)
2. ทำงานส่งรายงานวิชาตามที่ได้รับมอบหมาย	0 (0.0)	18 (18.4)	58 (59.2.)	21(21.4)	97(100.0)
3. รับทราบติดตามข่าวสารในสถานการณ์ปัจจุบัน	0 (0.0)	19 (19.4)	52 (53.1.)	27(27.6)	98(100.0)
4. สำหรับการติดต่อ สื่อสารกับบุคคลอื่นๆ	1 (1.0)	13 (13.3)	45 (45.9.)	38(38.8)	97(100.0)
5. ค้นหาสิ่งที่ตนสนใจและต้องการ หรือทำธุรกิจ	1 (1.0)	21 (21.4)	48 (49.0.)	28(28.6)	98(100.0)
6. แสดงสถานะ ความเป็นตัวตนหรือให้เป็นที่รู้จักของสังคม	1 (1.0)	29 (29.6)	47 (48.0.)	20(20.4)	97(100.0)

ที่มา: ฐปนัท แก้วปาน และคณะ (2563)

5. **ชนิดและการจัดการด้านสื่อ** พบว่า สื่อที่นำเสนอเนื้อหาและจัดการเอกสารโดยส่วนใหญ่เป็น google doc ร้อยละ 72.6 รองลงมา ได้แก่ E-learning (MOOC, SMOCKs) ร้อยละ 15.8 Wikipedia ร้อยละ 6.3 8 และ Blogger ร้อยละ 5.3 ตามลำดับ การแบ่งปันด้านสื่อ ใช้ผ่านอิสตราแกรม ร้อยละ 44.2 youtube ร้อยละ 42.1 Socialcam ร้อยละ 6.3 Slideshare ร้อยละ 4.2 และ Pinterest ร้อยละ 3.2 ตามลำดับ เครือข่ายสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ใช้ Facebook ร้อยละ 86.7 และ Google ร้อยละ 13.3 ไมโครบล็อก ได้แก่ twitter ร้อยละ 87.8 Tumber ร้อยละ 11.1 และ Facebook ร้อยละ 1.1 สื่อสนทนา การอภิปรายส่วนใหญ่ใช้ line ร้อยละ 86.6 รองลงมา ได้แก่ Google talk, Skype ร้อยละ 9.3 และ 2.1 ตามลำดับ ส่วน Whatsapp และ Facebook ใช้เท่ากัน ร้อยละ 1.1

6. **มุมมองที่มีต่อสื่อออนไลน์ในการเรียน** พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นต่อการใช้สื่อออนไลน์ในภาพรวมในระดับมาก ร้อยละ 59.2 และปานกลางร้อยละ 40.8 (Mean = 3.82 SD=0.61) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนผ่านสื่อ หรือสื่อที่หลากหลาย เช่น คลิปวิดีโอออนไลน์ ช่วยเพิ่มความน่าสนใจ ในระดับมาก ร้อยละ 44.9 การค้นคว้าผ่านสื่อออนไลน์สามารถเทียบได้กับการฟังบรรยายในระดับมาก ร้อยละ 44.3 ช่วยให้ได้รับความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นจากการค้นคว้าผ่านสื่อออนไลน์นอกจากการเรียนในห้องเรียนในระดับมากร้อยละ 56.1 การทบทวนความรู้จากห้องเรียนสามารถใช้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นส่วนเสริมได้ในระดับมากร้อยละ 54.1 ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นอิสระผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าการสื่อสารโดยตรงต่อหน้าในระดับมาก ร้อยละ 46.9 ทำให้ผู้เรียนมีความกล้าซักถามผู้สอนเรื่องที่สงสัยมากกว่าการสื่อสารโดยตรงต่อหน้าในระดับมาก ร้อยละ 48.0 ทำให้ได้รับคำตอบละเอียดมากกว่าการสื่อสารทางวาจาเมื่อถามตอบผ่านสื่อออนไลน์ ในระดับมากร้อยละ 48.0 สามารถใช้การสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ รู้สึกผ่อนคลายมากกว่าเมื่อใช้สื่อออนไลน์ ในระดับมาก ร้อยละ 48.0 การจัดตาราง กิจกรรมมีความสะดวกในระดับมากร้อยละ 48.0 ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินกับเนื้อหาความรู้จนเบียดเบียนกิจกรรมอื่นในระดับมากร้อยละ

49.5 ทำให้ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียนในระดับมัธยม 41.8 ผู้รบกวนสมาธิใน
 วัตถุประสงค์การศึกษาจากการใช้สื่อออนไลน์เพราะมีกิจกรรมสนใจอื่นนอกจากบท
 เรียนในระดับมัธยม 43.9 ความยาวของเนื้อหาที่มีผลต่อความน่าสนใจ สมาธิใน
 การเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ในระดับมัธยม 41.8 และรูปแบบเนื้อหาที่มีผลต่อ
 ความน่าสนใจในการเรียนรู้ เช่นคุณภาพแสง เสียง รูปประกอบ ในระดับมัธยม
 38.1

7. ข้อเสนอแนะในการปรับรูปแบบสื่อออนไลน์ ได้แก่ การปรับรูปแบบ
 เพื่อให้ใช้งานสะดวก เนื้อหาไม่มากและน้อยเกินไป มีความชัดเจน และมีเอกสาร
 ประกอบ รวมทั้งมีกิจกรรมมากขึ้น ร้อยละ 1.0

8. การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรม
 การใช้สื่อออนไลน์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล (ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน
 คณะที่ศึกษา) รูปแบบอุปกรณ์ในการเข้าถึงสื่อ สถานที่ที่ใช้อุปกรณ์เพื่อเข้าถึงสื่อ
 ออนไลน์ ประสิทธิภาพการเรียนหลักสูตรออนไลน์ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
 การใช้สื่อออนไลน์อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นระดับชั้นปี
 การศึกษาที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้สื่อเพื่อทำงานส่งรายวิชาตามที่ได้รับ
 มอบหมาย เพื่อเป็นเครื่องมือสื่อสารกับบุคคลอื่น เพื่อค้นหาสิ่งที่ตนเองสนใจอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} < 0.05$) ปัจจัยรูปแบบอุปกรณ์ในการเข้า
 ถึงสื่อ สถานที่ที่ใช้อุปกรณ์เพื่อเข้าถึงสื่อออนไลน์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้
 สื่อออนไลน์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประสิทธิภาพการเรียน
 หลักสูตรออนไลน์มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้สื่อเพื่อรับทราบติดตามข่าวสาร
 ในสถานการณ์ปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} < 0.05$)
 และความคิดเห็นในการใช้สื่อภาพรวมมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้สื่อในทุกข้อ
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} < 0.05$)

อภิปรายผล

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 89.8 ไม่เคย
 เรียนออนไลน์ แต่เกือบครึ่ง (ร้อยละ 42.9) มีความชอบต่อการเรียนโดยใช้สื่อออนไลน์
 ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2565

และนิยมใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่าน Facebook โดยมีอุปกรณ์คือโทรศัพท์อัจฉริยะ (smart phone) ร้อยละ 73.2 นักศึกษาส่วนใหญ่เกือบครึ่ง มีพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ เพื่อทำงานส่งรายงานวิชาตามที่ได้รับมอบหมายมากที่สุด (ร้อยละ 59.8) รองลงมาได้แก่ เพื่อรับทราบติดตามข่าวสารในสถานการณ์ปัจจุบัน ระดับมาก ร้อยละ 53.1 ใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ร้อยละ 46.4 เพื่อค้นหาสิ่งที่ตนสนใจและต้องการ หรือทำธุรกิจ ระดับมากร้อยละ 49.0 และเพื่อแสดงสถานะความเป็นตัวตนหรือให้เป็นที่รู้จักของสังคมในระดับมาก ร้อยละ 48.5 ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษานักศึกษาแพทย์ระดับปรีคลินิกของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชที่ใช้สื่อออนไลน์เพื่อการศึกษา การติดต่อสื่อสารและความบันเทิงโดยอยู่ในระดับปานกลาง (พรณิการ์ พุ่มจันทร์, นุชจรี หงส์เหลี่ยม, และพัชดาพรรณ อุดมเพียร, 2558) และนิสิตพระระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่นที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเปิดรับข่าวสารและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม (พระมหาเอกเมธิญาณโณ (เจตสั่น) และศิรชนะ นิยมณี, 2563) แต่แตกต่างจากนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาที่ใช้สื่อออนไลน์เพื่อความสนุกเพลิดเพลินมากที่สุด รองลงมาเพื่อส่งงาน อัปเดตสถานะ สืบค้นข้อมูลและเล่นเกมส์ (พัชญ์สิตา เหลี่ยมทองคำ และณมิตา ชือสัตย์สกุลชัย, 2561) ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนมีการมอบหมายงานในรายวิชาซึ่งนักศึกษาต้องค้นคว้าเอกสารทางสื่อออนไลน์ โดยพบว่า ระดับชั้นปีการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จะมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ โดยเฉพาะวัตถุประสงค์เพื่อทำงานส่งรายงานวิชาตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อเป็นเครื่องมือสื่อสารกับบุคคลอื่นและ เพื่อค้นหาสิ่งที่ตนสนใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} < 0.05$) แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นการศึกษาแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์แตกต่างกัน ซึ่งมุ่งมองการใช้สื่อออนไลน์ของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์มีความรู้สึกเชิงบวกต่อการใช้อ้างอิง โดยเห็นว่าการเรียนผ่านสื่อ หรือสื่อที่หลากหลาย เช่น คลิปวีดีโอออนไลน์

ช่วยเพิ่มความน่าสนใจ ในระดับมาก ร้อยละ 44.9 การค้นคว้าผ่านสื่อออนไลน์สามารถเทียบได้กับการฟังบรรยายในระดับมาก ร้อยละ 44.3 ช่วยให้ได้รับความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นจากการค้นคว้าผ่านสื่อออนไลน์นอกจากการเรียนในห้องเรียนในระดับมาก ร้อยละ 56.1 การทบทวนความรู้จากห้องเรียนสามารถใช้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นส่วนเสริมได้ในระดับมาก ร้อยละ 54.1 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาเอกเมธิกญาโณ (เจตสลัน) และคริษณะ นิมมณี (2563) ที่พบว่า พระนิสิตที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์แตกต่างกัน

นอกจากนี้ นักศึกษาเกือบครึ่งยังมีความเห็นว่าการใช้สื่อออนไลน์ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นอิสระผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าการสื่อสารโดยตรงต่อหน้าในระดับมาก (ร้อยละ 46.9) ทำให้ผู้เรียนมีความกล้าซักถามผู้สอนเรื่องที่สงสัยมากกว่าการสื่อสารโดยตรงต่อหน้าในระดับมาก (ร้อยละ 48.0) ทำให้ได้รับคำตอบละเอียดมากกว่าการสื่อสารทางวาจาเมื่อถามตอบผ่านสื่อออนไลน์ในระดับมาก (ร้อยละ 48.0) สามารถใช้การสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ ทำให้รู้สึกผ่อนคลายมากกว่าเมื่อใช้สื่อออนไลน์ ในระดับมาก (ร้อยละ 48.0) การจัดตารางกิจกรรมมีความสะดวกในระดับมาก ร้อยละ 48.0

อย่างไรก็ตาม การใช้สื่อออนไลน์ก็มีผลเชิงลบต่อนักศึกษา โดยเห็นว่าแม้สื่อออนไลน์จะช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินกับเนื้อหาความรู้ แต่ก็มีผลต่อการใช้เวลาจนไปเบียดเบียนกิจกรรมอื่นในระดับมาก ร้อยละ 49.5 ทำให้ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียนในระดับมาก ร้อยละ 41.8 ถูกรบกวนสมาธิในวัตถุประสงค์การศึกษาจากการใช้สื่อออนไลน์เพราะมีกิจกรรมสนใจอื่นนอกจากบทเรียนในระดับมาก ร้อยละ 43.9 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของพระมหาเอกเมธิกญาโณ (เจตสลัน) และคริษณะ นิมมณี (2563) และพัชญ์สิตา เทสิมทองคำ และนมิดา ชื้อสตัยสกุลชัย (2561) ที่พบว่า การใช้สื่อออนไลน์ก็ส่งผลเสียต่อผู้ใช้โดยมีผลกระทบต่อสุขภาพ เสียเวลาว่างโดยเปล่าประโยชน์ และข้อมูลส่วนตัวเปิดเผยต่อผู้อื่น

สำหรับรูปแบบสื่อออนไลน์ พบว่าความยาวของเนื้อหาามีผลต่อความน่าสนใจ สมาธิในการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ในระดับมาก ร้อยละ 41.8 และ

รูปแบบเนื้อหาที่มีผลต่อความน่าสนใจในการเรียนรู้ เช่นคุณภาพแสง เสียง รูปประกอบ ในระดับมากร้อยละ 38.1 เช่นกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ประธานหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์เพิ่มขึ้น โดยอาจใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning ซึ่งผสมผสานการเรียนในชั้นเรียนและการใช้สื่อออนไลน์ ส่งเสริมการจัดทำสื่อออนไลน์แก่อาจารย์โดยจัดอบรมการผลิตและใช้สื่อออนไลน์ เพื่อปรับปรุงการออกแบบเนื้อหา เวลาที่เหมาะสม และคุณภาพสื่อการสอนให้ดีขึ้น นอกจากนี้ ควรพิจารณาหรือทำแบบสอบถามต่อทั้งอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา และผู้เรียนจากประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั้งเพื่อการเรียนตามหลักสูตรและเพื่อการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากพบปัญหา เช่น 1.โปรแกรมและอุปกรณ์ ควรทำทางเลือกหรือให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ แม้ว่าจะมีนโยบายการให้ตัดสินใจเลือกอย่างอิสระ หรือการอบรมในบางโปรแกรมเพื่อใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน แต่บางครั้งขาดสิ่งสนับสนุนหรือต้องใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม งบประมาณบางส่วนยังไม่สอดคล้อง 2.การดำเนินการช่วยเหลือ ติดตาม ควรมีความชัดเจนของนโยบาย และสิ่งสนับสนุน เนื่องจากมีช่องทางติดต่อสื่อสารหลายช่องทาง แต่ขาดความต่อเนื่อง เกิดความสับสนในการรับข้อมูลและการแสดงผลในส่วนการทำการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาหรือสอบถามเรื่องการได้รับผลกระทบจากการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ไม่มีการแสดงผลอย่างชัดเจน เพื่อนำมาปรับปรุงหรือส่งเสริมในส่วนที่ขาด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อออนไลน์ วิเคราะห์ความต้องการรูปแบบสื่อที่ใช้ส่งเสริมการสอน โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพิ่มขึ้น เนื่องจากการวิจัยนี้

ได้จัดทำและเก็บข้อมูลก่อนช่วงเวลาในสถานการณ์ที่เกิดโรคระบาด จนทำให้มีนโยบายจัดการเรียนการสอนที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือ หรือมีการใช้แต่ไม่ต่อเนื่อง เพราะบางช่วงมีการผ่อนปรนให้มีการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบปกติตามมาตรการ จึงเกิดชุดข้อคำถามที่ควรปรับปรุง หรือเครื่องมือที่เป็นสื่อสังคมออนไลน์ ได้มีการพัฒนารูปแบบและประสิทธิภาพอย่างเห็นได้ชัดในระหว่างการทำการวิจัย ทำให้เห็นกรณีศึกษาหรือความน่าสนใจของประเด็นคำถามเพิ่มขึ้น เช่น ภาวะผลกระทบจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือรูปแบบ ความเหมาะสม ระยะเวลาที่พึงพอใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ แม้แต่สภาวะจิตใจก็มีผลต่อการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้วิจัยเห็นถึงประเด็นปัญหา ซึ่งควรทำการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จุฑารัตน์ ศราวณวงศ์, ขจร ฝ่ายเทศ, ดวงแก้ว เงินพูนทรัพย์, และวัลลภา จันทรดี. (2560). พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. **วารสารบรรณศาสตร์ มศว.**, 10(2), 17-31.
- พรรณิการ์ พุ่มจันทร์, นุชจริย์ หงส์เหลี่ยม, และพัชดาพรรณ อุดมเพียร. (2558). พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาแพทย์ ระดับปรีคลินิกของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. **วารสารเวชบันทึก ศิริราช**, 8(1), 27-35.
- พระมหาเอกเมธิญาโน (เจตสลัน), และศรีชนะ นิมนณี. (2563). พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของพระนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. **วารสารมหาจุฬาริชาการ**, 7(2), 178-190.
- พัชญ์สิตา เหลี่ยมทองคำ, และณมิตา ชื้อสัตย์สกุลชัย. (2561). พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาในรายวิชาปฐกัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับคอมพิวเตอร์. ค้นเมื่อ 1 มกราคม 2564, จาก <http://www.teched.rmutt.ac.th/ili2018/wp-content/uploads/2018/08/12-ILI-011-พัชญ์สิตา-เหลี่ยมทองคำ-.pdf>

- มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. (2562). **แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564)**. ค้นเมื่อ 1 มกราคม 2564, จาก http://www.rru.ac.th/doc/pdf/PlanRRU2561_2564.pdf
- ระพีพรรณ ฉลองสุข, นฤกร สำราญรัตน์, พัทธมน กอกลาภ, พิรญาณ์ ใจขึ้น, และ วิภาวี พุกจินดา. (2557). **พฤติกรรมและทัศนคติของนักศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเรียน**. ค้นเมื่อ 1 มกราคม 2564, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/27330>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ. (2562). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**. ค้นเมื่อ 1 มกราคม 2564, จาก https://www.nesdb.go.th/main.php?filename=develop_issue
- อรุณรัตน์ ศรีชูศิลป์. (2554). **พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ. มหาวิทยาลัยศิลปากร:นครปฐม**. ค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2565, จาก https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14457/SU.res.2011.22
- Brown, T. H. (2006). **Beyond constructivism: Navigationism in the knowledge era**. Retrieved January 1, 2021, from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/10748120610690681/full/html>
- Kivunja, C. (2015). **Exploring the pedagogical meaning and implications of the 4Cs super skills for the 21st century through Bruner's 5E lenses of knowledge construction to improve pedagogies of the new learning paradigm**. Retrieved 1 January 1, 2021, from <https://rune.une.edu.au/web/handle/1959.11/16728>

- Lim, J. S. Y., Agostinho, S., Harper, B., & Chicharo, J. F. (2013). **Investigating the use of social media by university undergraduate informatics programs in Malaysia.** Presented at the International Conference on Educational Technologies (ICEduTech), November 29-December 1, 2013, Kuala Lumpur, Malaysia, International Association for Development of the Information Society.
- Romiszowski, A. (2004). **How's the E-learning baby?: Factors leading to success or failure of an educational technology innovation, educational technology, #4.** Retrieved January 1, 2021, from https://www.jstor.org/stable/44428871?seq=1#metadata_info_tab_contents
- White, C. M. (2012). **Social media, crisis communication, and emergency management: Leveraging web 2.0 technologies.** Boca Raton : CRC Press.
- Yamane, T. (1967). **Statistics: An introductory analysis.** 2nd ed. New York : Harper and Row.